

egua no l podia parir, e hagueren-l' a obrir ab un *rahor* perquè pogués exir, e la egua morí; e yo tenia una somera parida, e fiu-lo criar a la somera», JoMartorell (Ag 1, 353.13). «*Rahor*: ratorium, navacula», JnEsteve (val. 1472, *LEleg*). «Féu apparellar rodes ab *raós* e ab punyals tallants de dos parts», StVicentF (*Quar*, 321.156).

El diccionari Aguiló cita exemples barcelonins de 1540 i dos de 1472, i a *TISORES* n'hi afegirem de 1437 (*BABL* xi, 152). «En las montañas de Alicante se llama a la navaja *raor* i *raoret*» (Chabàs, comentari al *Spill*, p. 343); *raoret* a Alcoi, J. G. M., 1935. A Mallorca es diu en general *řǎó*, si bé pronuncien *řǎvó* a Campos i Manacor i molts altres pobles (*BDLC* iv, 251, 293); *řǎvó*, en efecte, per a una navalla, anoto a Cala Rajada, 1969; i com a plural s'usa una forma analògica en *-ns*; d'on, jugant amb els mots *raó* i *raor*: «Qualcun també en sortirà / que amb *raons* d'acer novell / de la fe us afaitarà», PdAPenya (*Poe. Pop*, p. 102); eiv. «*raó*: navajita» (PzCabr.). «Conflent, Ross», *D*Ag., avui en retrocés, però no oblidat: «abans deien *řǎú* pel que ara diuen *ganivet*» Tuès (1959) 6

D'altra banda s'ha aplicat per comparació, a una mena de peix. Al Maresme és *řǎzó*, plural *řǎzóns* (escates molt brillants StPolM, 1927); n'he vistos jo mateix sovint a Pineda: petits (uns 15 × 10 cm), de molt poc gruix (entre 1 i 3 cm.), de color rosadenc i absolutament planers; un poc semblants a una palaia petita, de gust bastant fi però no cars: de fet tenen tot l'aspecte d'un rasador d'arrasar mesures, i fins d'una làmina de metall usada per afaitar (1969, 1975). *Raor* a les Illes: a Eivissa FCastelló i Orvay el dona com a semblant al gènere *Crenilabrus* i l'identifica amb *Xyrichtys novacula* (El *Pituso*, 1975, p. 29b): o sigui que, tant el nom grec com el llatí, signifiquen precisament 'navalla, raor'; JnCastelló testifica que a les illetes de l'Espalmador i dels Penjats pesquen *aranyes*, *vaques*, *pagells* i *raós* amb volantí (*Ibiza y Form*, 121). A les costes de Cabrera *řǎós* pl. «peix de forma molt aplanada, que es fica sota la sorra i té els ulls en posició diferent de l'asimètrica que és pròpia del llenguado o la palaia» (pilot de Palma-Felanitx; Duran i Ordinyana, Palma); *řǎvó*, diferent de la palaia, Cala Rajada, 1969. *Raoret* «peix que es frig amb escata» Benidorm (1963).

Raora o *rasora* fem. *RASORIA*: un Pere barber («barbitonsor»), ross. consigna «omnes *rasores* --- e tessorres» junt amb eixugamans, en doc. ross. de 1277; una altra dotzena de casos de *rasora*, *-ores*, en docs. posteriors, fins a 1388; sense *-s*, sis més des de 1365 («les *raores* del pa») fins a 1500 (*InuLC*, s. v. *rao*-, *ras*-); així mateix «una *rasora* de rayre pastreyn» a. 1370 (*RLR* xxxi, 62), «*rasorium* de pastriyn» 1337, i els altres que he citat a *PASTAR* i *PESTRINY*. «Una *raora* sotil per raure formatges» Bna. 1437 (*BABL* xi, 156).

«Hi ha bandes que diuen *řǎóřǎ*» mall. 'rasadora' (*BDLC* iv, 293); *raora* 'rasadora de raure la mesura' StaColQ. (*BDLC* x, 366). «Fer lo pa o fènyer: facere panem; la *rasora* de la pastera: radula; les raedures ---», OPou (*ThPu*, 217). *Razóřǎ* f. «la paleta de tallar

la pasta al forn» Fraga (*BDC* iv, 43); *řǎzóra* de rasar la pasta de la pastera, Alt Urgellet (Arcavell, 1936), on d'altres diuen *řǎřǎpa*, i a Farrera i Àreu de Vall Ferrera *řǎřǎpéta* (1933) per contaminació de *raspeita* (*RASPAR*). Mall *řǎřǎróta* de la pastera, a Artà, i d'aquí regressivament *řǎura*: «a sa coca de llevat que roman a la casa per a una altra pastada, se li fa damunt una creu am es tai de sa *řǎura*», Camps Merc. (*Folk* Men. i, 11; *BDLC* x, 26).

Del tema d'infinitiu del verb *raure*, o de *raurar* < *ra(s)orar*, s'extreuen, per via analògica, les formes de present com *rauren* («una sípia ab un guinavet, fente pols») (pastors de llana de Manacor, *BDLC* vii, 161); 'netejar (l'era)' Pla d'Urgell (*BDLC* x, 25); «els qui voldrien soterrar la nostra llengua i *raurar-la* de la terra», AMAlcover (*BDLC* ii, 20); Moll, *AORBB* iii, 52.

A la Vall d'Aran, d'acord amb el tractament *-oir* > *-é*, vocal tancada (*EntreDL* ii, 16) *ařǎzéra*, d'on alt Arag *řǎřǎra* a Echo, on la fan de boix (1966).

Rasoles 'turmes o testicles que han afaitat al cabrit' «carnisser no gos vendre lo cap del cabrit més --- e la frexura ab la *rasola* menys del fetge, més de 3 diners», *Bans* de 1365-72, Arx. Mun. Bna., 63; «cabrit fassit en ast; *resoles* de cabrit; *resoles* de pasta; lesques de formatge ---» en el *Llibre de Cuina* val del S. xiv (*BSCC* xvi, 161); «ab almorzàs / e berenàs, / turmes, *rasoles*, / e leteroles, / formatges frescs, / --- / que tots matins / feya tastar, / li féu guastar / la bona let / ---», JRoig (*Spill*, 5235); aran. *arresòles* o *ařǎzòles* Per semblança de forma i gust ho estengueren a les «*rasoles* de pasta», ja consignades en el *Llibre de Cuina* S. xiv, espècie de croqueta o mandonguilla; amb la comentada caiguda de la *-s*: «cuinar l'ordinari, / bullit, un principi, / sopa, pilotes, *raoles*, / bistec ---», (PdAPenya, *Poe. Pop*, 14); eiv. «*rabola*: croqueta de patata o garbanzo» (PzCabr.). «*Roroles* de fetges», Robert, *Art de Coc*, f.º 25v. Cf. Spitzer (*LexikK*, 108).

Es clar que és derivat de *RASA* 'afaitada', però és inadmissible una base «ll. vg **RASEOLA*» (suposada per *AlcM* o Spitzer), impossible segons morfologia llatina; pot ser simple derivat cat. de *ras* amb la terminació diminutiva *-ola*; o format sobre *rasa* o base anòloga, segons el model de parònims com *lleterola*

Rasar [Jaume I]: «dos hòmens de Leyda --- dixerren --- nós *rasarem* lo val, per què poran entrar cavalls armats --- ab que Vós nos fassats guardar ---, e comensaren de *rasar* lo val d'esta manera, que metien un lit de lenya per al val e altre de terra; e quant ac durat 15 jorns de *rasar* lo val --- en esta manera faeren les caves dejús terra al *rasar* del val» (Ag., 118-9). «Són ànimas condemnadas / --- / per mesuras mal *rasadas*, viudeta igual / ---», *Cançó del Comte N'Arnau* (versió d'Argentona, MilàF, *Romlo*, 78H). A la Vall d'Aran *arřǎs-se* és 'pellar-se una ferida'.

Rasadora 'bastó de rasar mesures, pasteres, motllos d'argila'; «*rasadora*, radius, lignum, quo mensurae aequantur», Dicc. Torra 1647; Ruyra el proposava encertadament com a més viable avui en cat. central que *raor*, substituïnt el castellanisme *navaja*; així va posar-